

Ammattiin opiskelevat määrätietoisia tekijöitä

Ammatillinen koulutus kiinnostaa yhä useampaa nuorta. Ammatilliseen koulutukseen hakeutuvilla on selkeät ammatilliset tavoitteet, ja he haluavat päästä nopeasti työelämään. Tähän tulokseen tultiin opetusministeriön teettämässä tutkimuksessa, jossa selvitettiin nuorten ja työnantajien mielikuvia ammatillisesta koulutuksesta.

Opetusministeriö on säännöllisin väliajoin selvittänyt asenteita ammatillista koulutusta kohtaan. Viimeisin selvitys toteutettiin vuodenvaihteessa 2006–2007 syvähaastatteluilla sekä puhelin- ja internetkyselyllä, joihin osallistui kaikkiaan yli tuhat nuorta ja työelämän edustajaa.

"Ne tietää minne on menossa"

Tutkimuksen perusteella ammatillisissa oppilaitoksissa opiskelevilla tai ammatillisesta koulutuksesta kiinnostuneilla on selkeät ammatilliset tavoitteet. He eivät halua hukata aikaa turhaan, jos unelma-ammatti on jo selvillä. Tärkein kriteeri opiskelupaikkaa valittaessa on itseä kiinnostava ala, jota piti tärkeänä 95 prosenttia yhdeksäsluokkalaisista ja 94 prosenttia ammatillisessa oppilaitoksessa opiskelevista.

Ammatillisessa koulutuksessa olevilla on kova halu työelämään, sillä neljä viidestä piti työtä kiinnostavampana kuin opiskelua. Tärkeä kriteeri opiskelupaikkaa valittaessa oli halu saada nopeasti hyvä ammatti ja päästä työelämään. Nuoret ajattelevat myös tulevaisuutta ja työllistymistä. Noin 85 prosentilla sekä yhdeksäsluokkalaisista että ammattiin opiskelevista alan valintaan vaikuttavat tulevaisuuden työnäkymät.

"Sellaiset (menee amikseen), jotka haluavat nopeammin töihin. Ei välttämättä huonoimmat oppilaat, joillain saattaa ylittyä se keskiarvo. Ne tietää minne on menossa ja haluaa nopeasti sinne." (9. lk poika)

Opinnot kiinnostavat

Ammatillisessa koulutuksessa olevat haluavat myös menestyä. Lähes kaikki haastatellut olivat sitä mieltä, että opiskelu on tulevaisuuden kannalta tärkeää. Ammatillisessa koulutuksessa lähes kaikille (95 %) oli tärkeää menestyä opinnoissaan hyvin.

Ammatillisten oppilaitosten opiskelijoista 96 prosenttia oli tyytyväisiä opiskelupaikkaansa, ja yhdeksän kymmenestä vastaajasta piti opiskelua kiinnostavana. Erityisesti kiiteltiin sitä, että teoriaa ja käytäntöä on sopivassa suhteessa. Työssäoppimisjaksot ovat nuorten mielestä ammattiin opiskelun suola. Työssäoppimisjaksoilla päästään siirtämään teoriaa käytäntöön, saadaan konkreettista palautetta ja luodaan arvokkaita suhteita työelämään.

"Tästä saa parhaimman pohjan"

Myönteisiä mielikuvia ammatillista koulutusta kohtaan ovat edistäneet muun muassa parantuneet jatko-opintomahdollisuudet. Nykyisin lähes kaikki nuoret tietävät, että myös ammatillisten opintojen jälkeen voi jatkaa korkeakouluun. Ammatillisessa koulutuksessa olevista haastatelluista noin neljännes aikoi jatkaa opintoja ammattikorkeakoulussa tai yliopistossa.

Nuoret pitivät ammatillisten aloja palkkausta syvähaastatteluissa kohtuullisena. Myöskään puhelinhaastattelussa palkka ei noussut uravalinnan tärkeimmäksi kriteeriksi. Nuoret olivat tosin tietoisia siitä, että joillakin aloilla kärsitään työvoimapulasta, ja niillä aloilla ammattiosaajille maksetaan hyvin.

”Et sitä kaikki sano et lukioon, lukioon, lukioon et saat enemmän miettimisaikaa ja pääset parempaan. Mut kyl mä nyt ainakin ajattelen silleen et tästä saa parhaimman pohjan siihen alaan mistä on kiinnostunut jotta voi jatkaa korkeammalle tasolle.” (Am. tyttö)

" Ne jotka rekrytoivat, arvostavat todella paljon "

Tutkimukseen haastateltiin myös yritysten henkilöstöasioista päättäviä. Heillä oli yleisesti ammatillisesta koulutuksesta myönteinen kuva, sillä 85 prosenttia piti ammatillista koulutusta laadukkaana. Yrityspäätäjistä lähes 90 prosenttia kuitenkin katsoi, että ammatillisessa koulutuksella on edelleen jossain määrin imago-ongelma.

Nuorten keskuudessa tiedotus on mennyt perille, ja asennemuutos on suurelta osin jo tapahtunut. Imago-ongelma tuntuukin elävän lähinnä vanhemman sukupolven mielissä. Ammatillista koulutusta kyllä arvostetaan, mutta omalle lapselle ammatillista koulutusta ei kuitenkaan suositeltaisi. Monille vanhemmille lukio on edelleen vahva instituutio. Nuorten itsensä mielestä lukio ei kannata, jos oma motivaatio puuttuu.

Lähes kaikki vastaajat (97 %) olivat sitä mieltä, että tulevaisuudessa työmarkkinoilla tulee olemaan pulaa ammattiosaajista. Lähiaikoina neljä viidestä aikoi rekrytoida ammatillisen tutkinnon suorittaneita henkilöitä yritykseensä. Neljä viidestä vastaajasta katsoi ammatillisen koulutuksen suorittaneiden osaamisen vastaavan työelämän vaatimuksia, mutta sitä kohtaan esitettiin myös eniten kritiikkiä. Yrityspäätäjien mielestä tulevaisuuden suurin haaste onkin kohdistaa koulutusta työelämän tarpeiden mukaisesti.

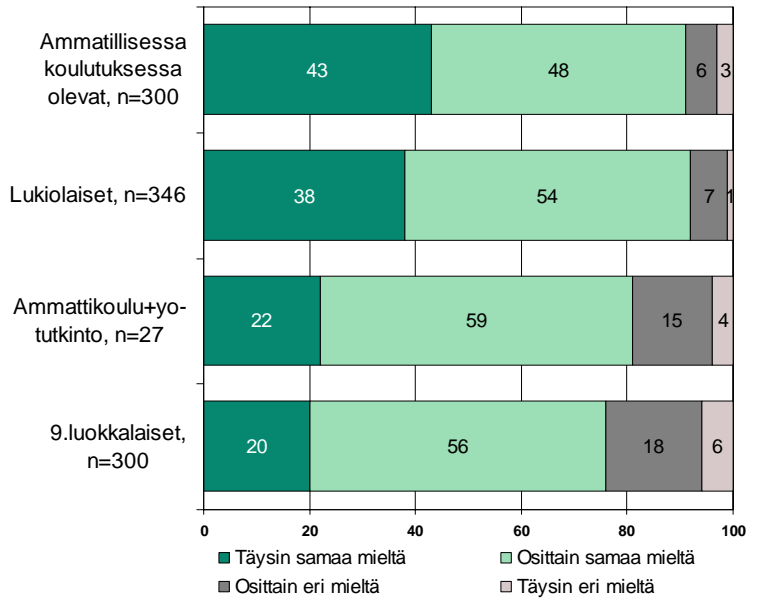
”Ne jotka rekrytoivat, arvostaa todella paljon. Sillä on edelleenkin sellainen vanha amis-imago. Ei se ole vielä sillä tasolla, mistä lukiosta mennään tuonne korkeakouluun ja yliopistoon.” (Toimitusjohtaja)

Tutkimus ammatillisen koulutuksen mielikuvista

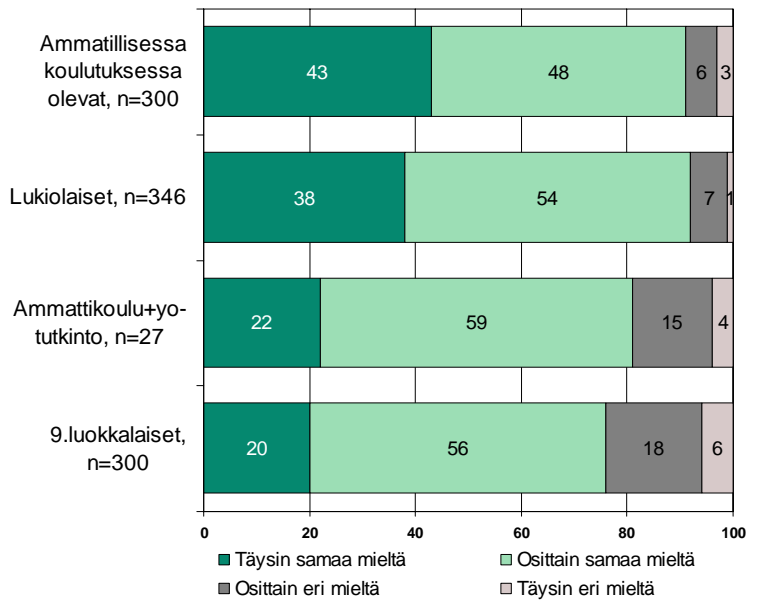
Tutkimuksessa selvitettiin suhtautumista ja asenteita toisen asteen ammatillista koulutusta kohtaan. Lisäksi pyrittiin saamaan tietoa siitä, miten ammatillisen koulutuksen kiinnostavuutta voitaisiin lisätä. Tutkimuksen toteuttivat IROResearch Oy ja Viestintä Oy Viisikko opetusministeriön toimeksiannosta joulukuussa 2006–tammikuussa 2007. Kohderyhmänä olivat 9. luokalla opiskelevat nuoret, ammatillisissa oppilaitoksissa toista vuotta opiskelevat nuoret sekä yli kymmenen työntekijän yritysten henkilöstöasioista vastaavat päättäjät. Tutkimuksessa toteutettiin syvähaastattelu/parihaastattelu 52 vastaajalle pääkaupunkiseudulla, Savonlinnassa ja Raumalla. Lisäksi tehtiin tietokoneavusteinen puhelinhaastattelu 900 nuorelle ja 100 yrityspäätäjälle ympäri Suomea. Puhelinhaastattelussa mukana oli myös lukiolaisia, joille esitettiin lyhennetty kysymyssarja koskien opiskelupaikan valinnan perusteita ja yleistä tietämystä koulutuksesta. Syvähaastatteluihin osallistui myös yläasteiden opintojenohjaajia.

Opiskeluun/koulunkäyntiin liittyvät väittämät

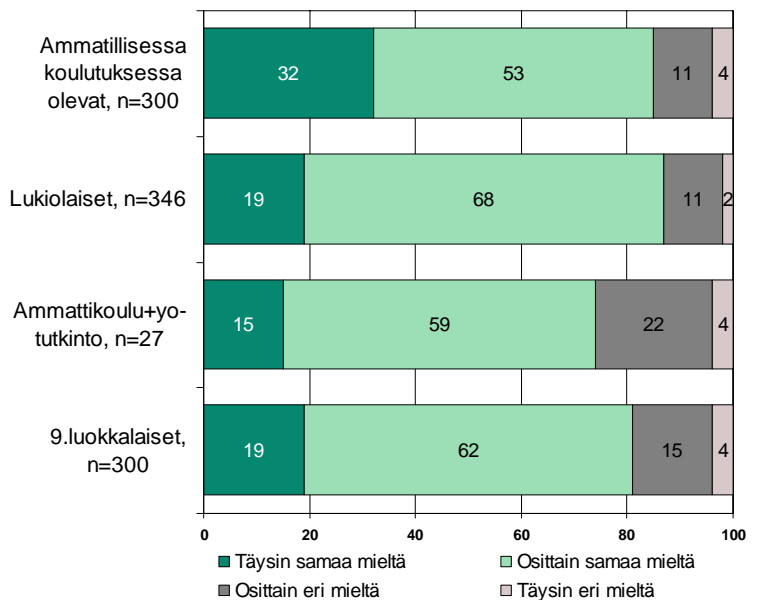
Opiskelu/koulunkäynti on tärkeää tulevaisuuden kannalta

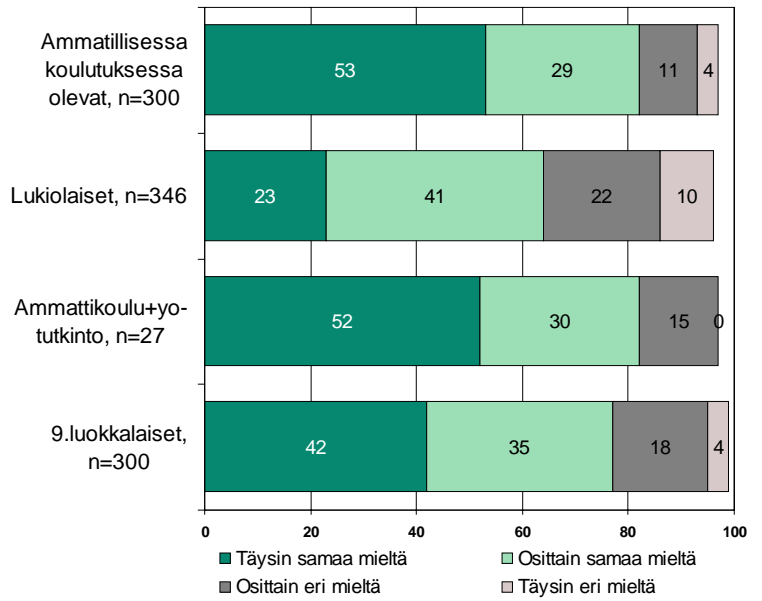
Opiskelu/koulunkäynti on kiinnostavaa

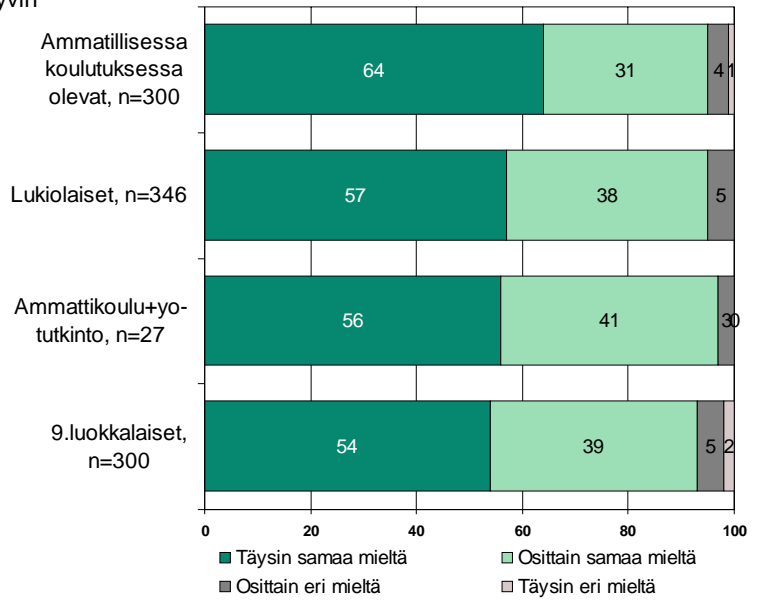
Opiskelu/koulunkäynti on mukavaa

Työ on kiinnostavampaa kuin opiskelu

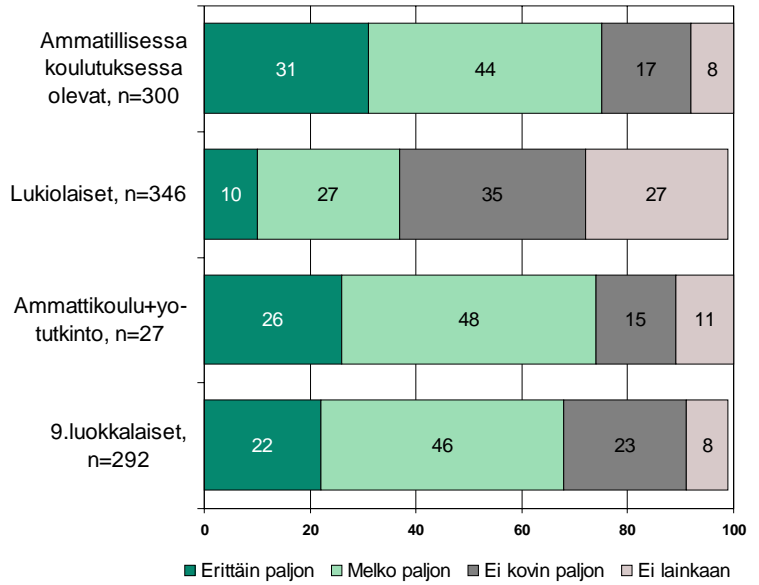

Minulle on tärkeää menestyä opinnoissani/koulussa hyvin

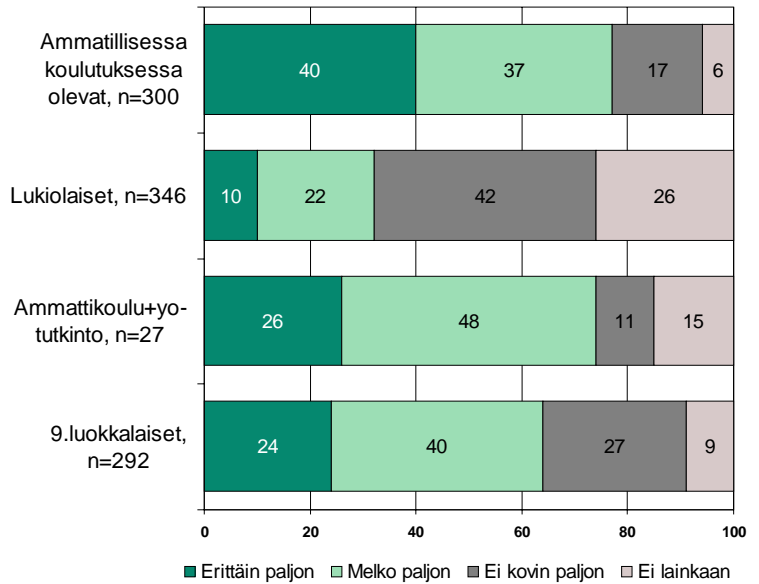

Opiskelupaikan valintaan vaikuttaneiden/vaikuttavien tekijöiden tärkeys

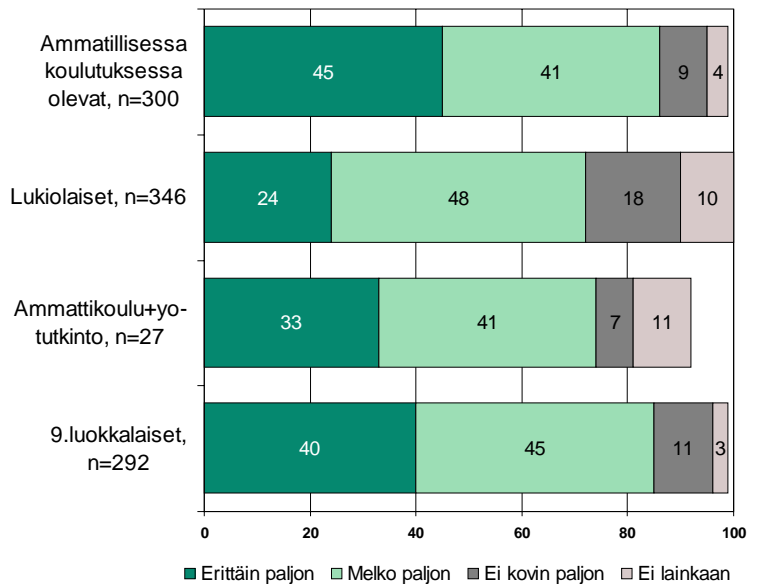
Halu saada nopeasti hyvä ammatti

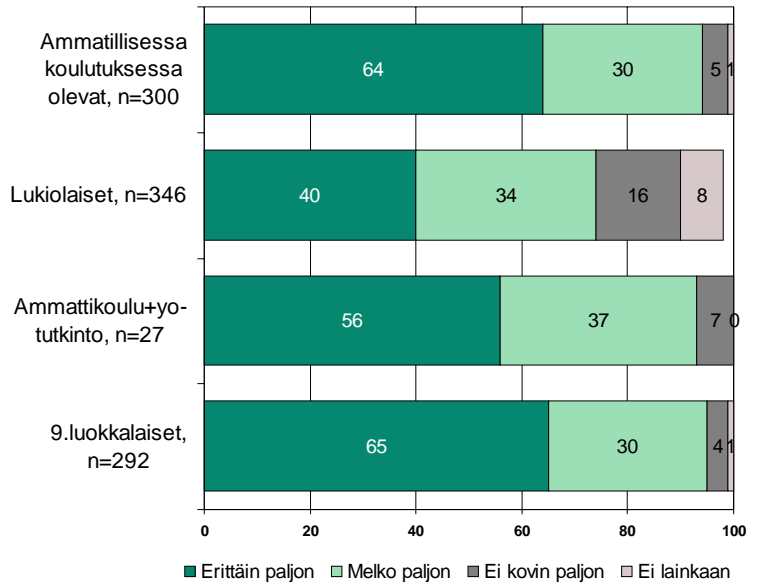
Halu päästä nopeasti työelämään

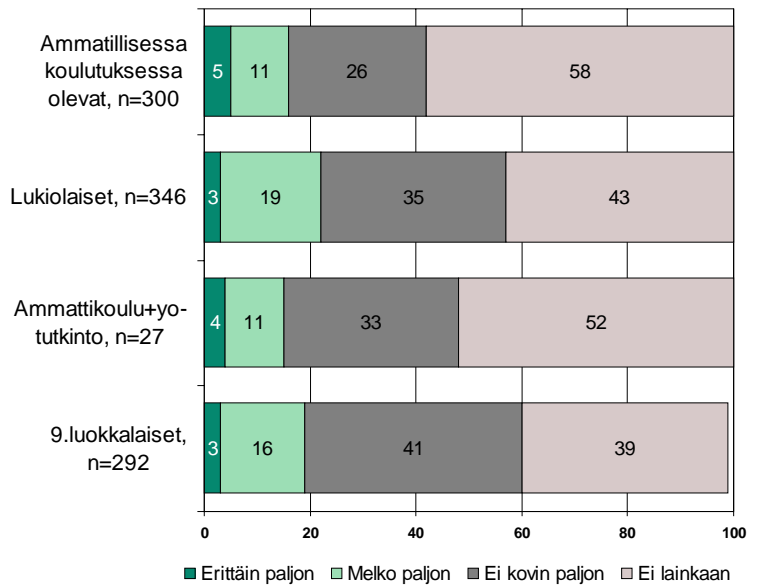
Ammatti/ala, jolta saa helposti töitä eikä jää työttömäksi opintojen jälkeen

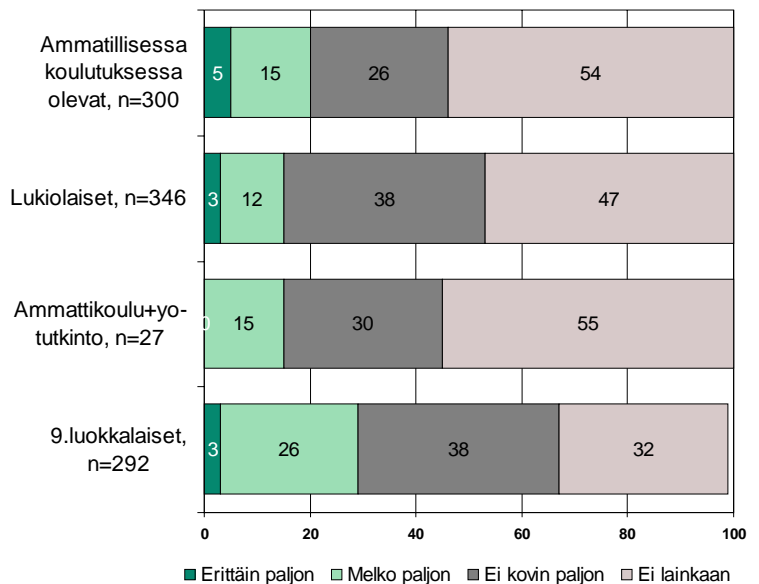
Minua kiinnostava ala

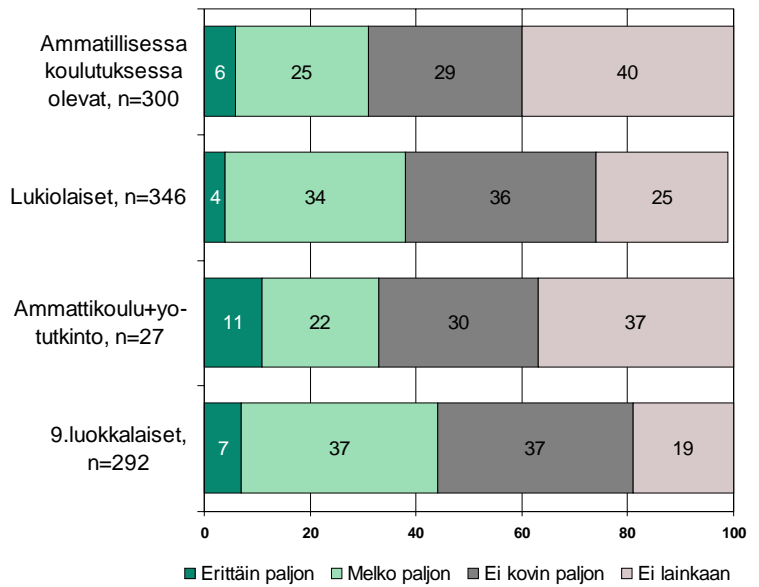
Kavereiden mielipiteet tai suositukset

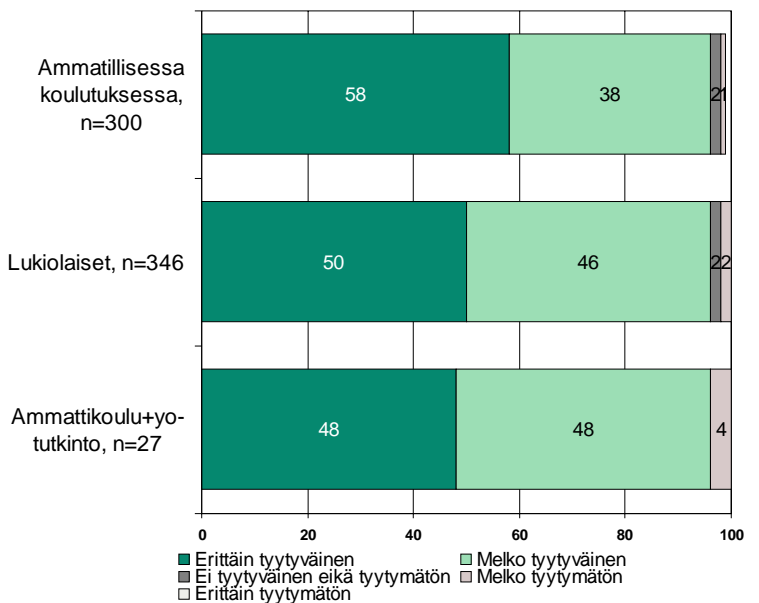
Oppilaanohjaajan eli OPO:n mielipide

Vanhempien mielipide

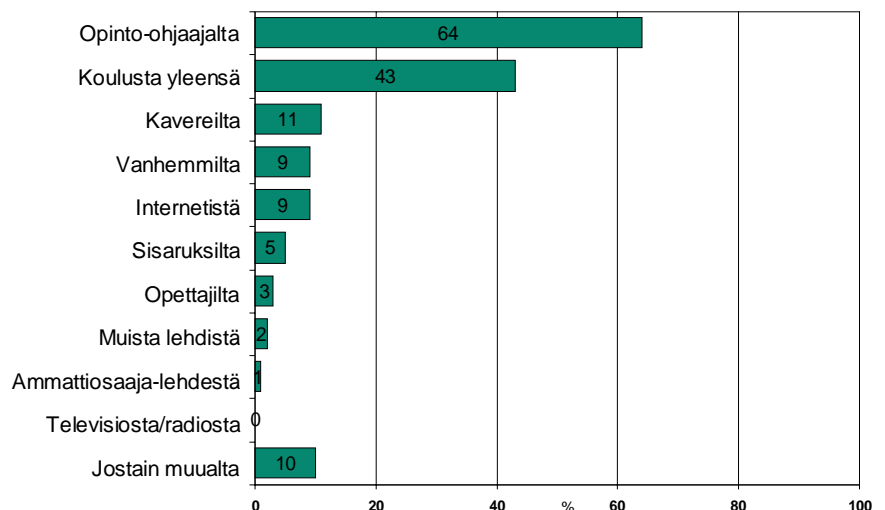

Kuinka tyytyväinen on opiskelupaikkaansa tällä hetkellä

Mistä on saanut tietoa ammatillisesta koulutuksesta

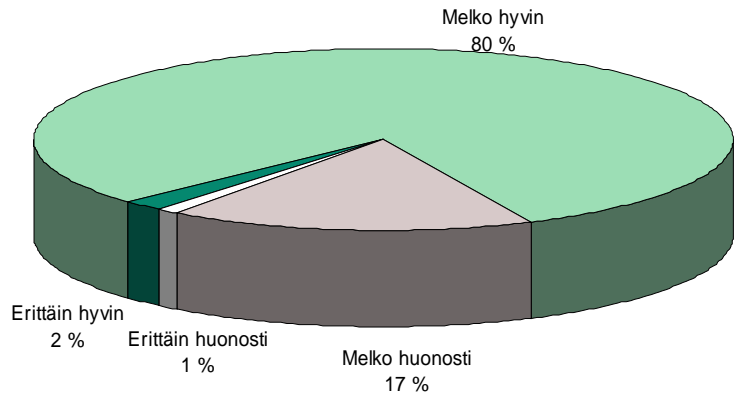
9. luokalla/aikoo jatkaa opiskelua, n=292

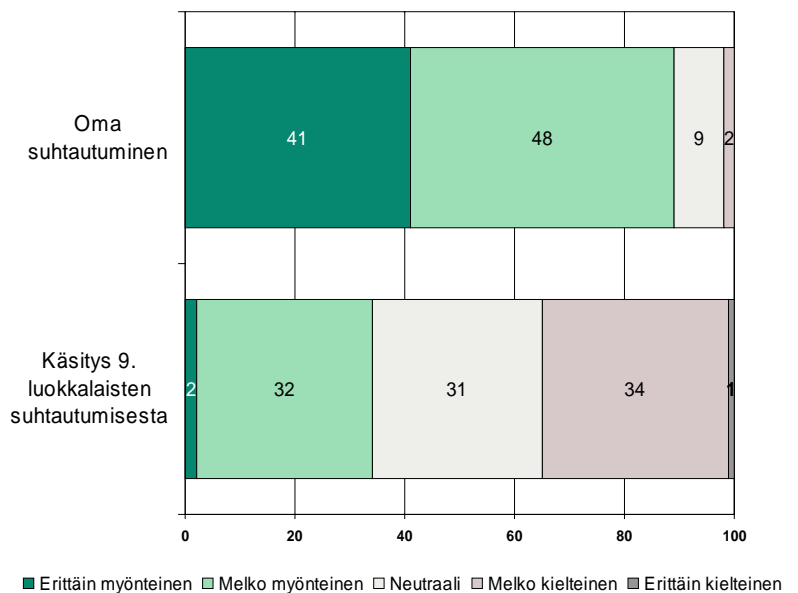
Yritysten henkilöstöasioista päättävät ja päätöksentekoon osallistuvat henkilöt:

Kaikki, n=100

Kuinka hyvin ammatillisen koulutuksen suorittaneiden ihmisten osaaminen ja työelämän vaatimukset mielestäsi kohtaavat?

Oma suhtautuminen ammatilliseen koulutukseen ja oma arvio 9. luokkalaisten käsityksestä ammatillisesta koulutuksesta

Millaiseksi arvioit ammatillisen koulutuksen laadun Suomessa

